

overfor et Medlem, men han kan ikke fratage ham Stemmeretten i dette Møde. Derom staar der ikke et Ord. Jeg tror ikke, det Tilfælde er indtraadt, jeg erindrer det ialtsaa ikke, og i en saaa umaadelig rolig Forsamling som det danske Folkething vil det vel ogsaa vanskeligt kunne indtræde, men jeg siger, det er det Høieste, Forretningsordenen tilfører Formanden, at han i saadanne Tilfælde, som jeg tror ikke forekomne, kan negte Vedkommende Ordet i samme Møde, men ikke negte ham Stemmeret, og skal jeg derfor drage Slutning fra den Myndighed, hele Forretningsordenen vil give Formanden overfor enkelte Medlemmer, bliver det aabenbart den, at der deraf maa skjønnes, at han ikke kan have Ret til ved en Beslutning af den omhandlede anden Art at udsætte et Medlem fra at være effektivt paa Tid efter Tiden. Det er altsaa Forslagsstillernes Opsættelse, at den høitværdige Formand ikke har den Myndighed, som er udtalt af ham ved Slutningen af Mødet den 15de November. Dernæst vil jeg sige, at jeg vilde finde det i høieste Grad uheldigt, om Formanden fik en saadan Myndighed. Formanden i Folkethinget — jeg taler jo ikke om den nuværende Formand, jeg taler om Principet — kan bekjende sig til en hvilkenkomhelst Religion eller til ingen. Han vælges efter andre Hensyn, efter Thingets hele — jeg vil ikke sige irreligiøse, men konfessionløse Karakter, af politiske Grunde. Vilde Folkethinget, da dette nu er saa, og det tør Ingen benegte, nu kunne mene, at man kunde give sin Formand Bemyndigelse til at skjønne over religiøse Spørgsmaal af den allerintimeste Art, Spørgsmaal om, hvorledes det enkelte Medlem staar med sig selv ligeoverfor en Ebsafleggelse, vilde det jo aabenbart være at indføre en religiøs Inkvistition i Folkethinget, eller det vilde kunne blive det, hvilket man selv har fordynt i christelige Foreninger. Og desuden vilde en saadan Myndighed kunne blive misbrugt i en forargelig Grad, ikke blot religiøst, men ogsaa politisk. Man kunde tænke sig bevægede Læber, hvor Formanden brugte en saadan Myndighed til paa Tid at afholde Medlemmer fra Brugen af deres Stemmeret, og i Mellemtiden kunde et andet Flertal vedtage de vigtigste Beslutninger. Ingen kan negte, at det kunde ske saaledes. Vor Paastand er derfor, at hvor meget vi end kunne antage, at den meget ærede nuværende Formand har handlet bona fide, i god Tro til, at han havde denne Myndighed, og ogsaa i god Villid til, at han ikke vilde misbruge den, saa maa vi for Principets Skyld hævde, at denne Myndighed efter Grundloven og Forretningsordenen ikke ligger i Folkethingets Formands Haand, og at det ligeledes vilde være farligt og urigtigt, om den laa der. Vi sige, at det er langt sikkrere, hvad man end forresten siger, at man bliver derved, hvorved vi omtrent i 31 Aar ere blevene, at vi lade det bero paa det enkelte Medlem selv og hans An-

svaar, om han kan aflægge Eden efter den forelagte Formular eller ei. Vi have derfor ved Forslaget ønsket det konstateret, at Folkethinget billiger denne vor Opsættelse. Forslaget er, som sagt, selvstændigt, kun foranlediget i og for sig ved Formandens Udtalelser den Dag. Det vedkommer ikke den Sag, hvad der skete Dagen efter, den Brevvevling, der sandt Sted Dagen efter, angaar det enkelte Tilfælde, som mindre vedrører mig her, men som formentlig dog vil kunne komme under Forhandling. Forslaget og dets Indhold staar uanfægtet af, hvad der skete den følgende Dag; men jeg maatte dog sige maasse blot det derom, at jeg kan ikke erkjende, at den ærede Formands Skrivelse er en Konstatering; thi naar den havde været det, tror jeg, at det vilde have været rigtigst at blive ved, hvad den ærede Ordfører sagde, at det paagjældende Medlem maatte have gjort Rede for sig selv, inden han stillede sig, om han kunde aflægge Eden eller ei, og da have ladet Vedkommende med sig selv konstatere, om han kunde det eller ei, ved at præsentere ham Ebsformularen, og jeg maatte have ringe Tanker om nogen Kollega her, dersom jeg turde forudsætte, at en Kollega, der var bleven valgt et Par eller tre Maaneder iforveien til Rigsdagsmand under en saadan Bevægelse som den, der da sandt Sted, ikke var sig sin Stilling til Ebsspørgsmaalet lige saa fuldstændig bevidst den 15de som den 16de. Naar da et Medlem, ved atstaa at skulle afgive sin Bestemmelse om Forholdet til en bestemt Ebsformular, ikke til en grundlovmæssig bestemt Ebd, — thi den nuværende Ebsformular behøver ikke at være og er heller ikke paa den Maade et Udtryk for den i Grundloven forestrevne Ebd, — naar altsaa et Medlem i sit Forhold til den foreliggende Ebsformular konstaterede f. Ex. ved at negte at underskrive den sædvanlige Ebsformular, at her forelaa det manglende Tilfælde — det vedkommer som sagt det paagjældende Medlem alene, der konstaterer det og umuligt nogen udenfor ham, ikke engang det ærede Medlem for Kjerteminde — saa kunde jeg forstaa, at det laa naturligt som en Rigt og Ret for Formanden at søge Thingets Medvirken til videre Skridt. Indholdet af Skrivelsen fra den ærede Formand ligger udenfor mit Ordførerskab. Jeg vil blot derom sige, at jeg troer, at den meget ærede Formand har været meget uheldig i at udtrykke sin gode Villie, sin gode Hensigt; thi jeg siger det, at hvis jeg havde faaet en saadan Skrivelse, uden at jeg kunde være ti Tusinde Gange overbevist om, at det var ment vel, saa vilde jeg have betragtet det som den groveste Fornærmelse, der nogeninde var bleven mig budt. Jeg siger ikke dette som en Anke mod Formandens Hensigt, men jeg siger, at det er uheldigt, og det fører det med sig, naar vi tro, at vi kunne lægge denne Religionsinspektionsmyndighed i Formandens Haand, at han da naturlig ogsaa kan tro, at han, selv om end kun